

ROGROG NE AVA COUNCIL OF ROTUMA 13TH JANUARY, 2004:

Council of Rotuma a'häe la na 'oris fäeag ne 'ua'ua'aki, haipoaga ma hea'hea' lelei se te' ne gagaj 'atakoa, la fau fo'ou te'isi 2004 la fau alalumut se te' ne 'aus 'atakoa.

Lio ne 'ua'ua'aki tape'ma se **Allan ma Jan** ma te' ne aus 'atakoa ne fa' rogrog se "**TEFUI NEWSLETTER**".

Av mane'a (**fara season**) la pa ma 'e ran saghul ma hif (**17th Jan**) ne hual te'is. Kainag ne leum 'e Fiti ma ut tutu ne ran te'isi manea' sor ti' pau.

Far la' kal'aki ma'oi pau 'e av manea' te'is ma la' pikniki tape'ma.

'E ag ne atmot te'isi, vahiag ne av mane'a kaumane'ag ma'oi täe la a'fumou'akia 'oris haifäëgaga ma su ma'oi täe la sokomea 'e fau fo'ou te'isi. 'Is 'airöt'ak ne ma 'on kato'ag tape' la sok 'e fau te'is.

A'ofiang ne faut vah se' **2003** Matanitu ta naam se 'atmot te'isi te la garue'ak se sal ufa (materials) haitauag ma \$100,000. Council na 'on lio ne 'ua'ua'aki se gagaj Pure **D.O Luke Moroivalu** 'ereko haifäëgag haisok'akiga ma Matanitu ta ma te' ne lelea' Rotuam ne garue 'e Matanitu ta ne haiasoag se 'os 'atmot ta Rotuma, gagaja la alalum'ak 'oris ava 'ereko haiasoag ne a'sok se 'os 'atmot ta.

'E ran **12th January**, Council of Rotuma a'sok mamasat 'ereko pas fo'out ne ho'am ma tape'ma hainoag ma tak ta **Ane Atalifo** 'ereko tak ta tae la ho'iena se Fiti. Lio ne hainoaga Council na se Tak te'isi ma 'ua'ua'ak tape'ma 'ereko fau rua ne ia garue se laloag ne 'os 'atmota Rotuma. Hea'hea' lelei la la' ag'esea ma ia.

1. Rogrog 'on Tak ta 'e a'ofiang ne faut vah se' ma kamatag ne fau te':-

>> Tak ta pa 'es la hahan'ak se famör Rotuma 'ereko sarao fak Rotuma ma vai fak Rotuma ia 'eagke te raksa'at 'os sarao ma vai fak Rotuma, ka tä' ma teet ia räe se' ne famör Rotuma la aoao pot ka kat lelei ra ma kota hoa' fakmuri se haspeta, ka av het 'af'af ta ha'um ka tokana 'e 'es pot. Tak ta faksor'ak figalelei ka 'af'afa la hoa' mumuam se haspeta.

2. Mäur 'on la'riri'i: (**Child Care**)

>>Tak ta faksor'ak se o'o'i 'ereko 'on la mata'uag ne maur 'on la'riri'i.

>>Tan la 'imo la fun la puhrak mumua.

>>Se hoa'kia 'ou le' heta se ta so'ot kepoi ka ia 'af'af.

>>Mata' la af'ak 'ou garueag sa' 'eap ta 'e le' heta la se mane'akia ka te'i la hö' 'af'af tape'ma se 'ül 'on le' heta (**skin rash**).

>>Hoa' mij 'ou le' heta se Tak ta kepoi ka 'af'af ta kota kamat se'.

Ö'ö' ma famör ne ha'i (**smokers**) ha a'sousou 'e lä'riri'i.

3. Mata'uag ne 'ate (**Dietary Habits**)

Ti' pau 'af'af ne suak ta, tot lamlam ta, ma 'af'af ne fatmanava hün se famör Rotuma 'oaf pau se "**PULOU**". Mata' ka pulou utut ma ne 'äe 'a ia la täe se 'ou mäur ta. 'Af'af ne surum se haspeta kamat la po fup sararue ta (**young age**) ma haian 'ef mafua. 'Amis na 'otomis haiasoaga ka 'on pure täe kikia 'e 'äe ne la re purea 'ou mauri.

4. Sala (**Transport**)

'U'ua'ak se 'aus gagaj ne haiasoag se haspeta 'ereko sal ne haspeta kat seminte ha'um ra, 'ua'ua'ak a'ti' pau se 'ausa.

'Amis noh tar se salat (**transport**) ne **M.O** ta a'fumu'ak '**e November 2003** ta ne 'ea la naam 'e hual ne '**Epereli 2004 ta**.

5. Mäür fak haharagi (Youth)

Faksor'ak teet Tak ta na se lelea' haharagi 'ereko 'on fuamamau ne lelea' haharag ne ha'i 'iom kava ma 'iom te 'ona la mata' se 'oris mauri. 'E 'on 'i'i 'aus ne'ne' fak for ma 'aus kat 'inea ra raksa' ne te'i, ka 'e av ne tör 'omus mauri la unuak ti' pau.

Tak ta 'ea tape'ma ne hil teet ne 'äe re 'e 'i ta te ne la agtau ma 'äe 'e av ne tör. Figalelei ma haharagi la mata' 'omus mauri.

* Kato'agat sok 'e **RIMANU JUJU**, sok 'e ri 'on **Timi ma Christina** 'e ran **23/12/03**, 'ua'ua'akia fa gagaj te'isi **PETER FAGA LOROSIO MARIO** 'on poag ne **DOCTOR OF BUSINESS ADMINISTRATION**.

* Thesis: The Relationship between Globalisation and the Financial Service Sector: Implications and Recommendation for Fiji and Rotuma.

* Itu' on **Gagaj Titofag** re se Tautogat ma haharag 'on **Gagaj Mora'** leum ma jau te, tape'ma se **Motusa Bay Boys** jau te 'e teran ta'ag ma kato'ag ta manea' sor pau.

* **Dr. Mario** na 'on lio ne 'u'ua'aki ma fäeag a'ti' se lä'riri' rako la "**hia' ra heta ma hia' la fa'.**"

* Lio ne 'ua'ua'aki se **Timi ma Christina, Kamoe ma Petero** ma gagaj 'atakoa ne a'sokoa kato'ag ta'ag.

ROGROG NE TAUNA'IT NE A'SOK 'E COUNCIL CHAMBERS 'E 12/01/04.

IRIS NE LEUM:

Chairman - Visanti Makrava
District Officer - Luke Moroivalu
Agricultural Officer -Fakmano'a Tigarea
Medical Officer - Dr. Ane 'Atalifo

Noatau District - Gagaj Maraf
District Rep -Rupeti Mani
Oinafa District - Gagaj Kausiriaf
Malhaha District - Gagaj Fatafes
District Rep -Ramsese Hanve
Juju District - Gagaj Titofag
District Rep - Sauhili Mose
Pepjei District - Gagaj Mora'
District Rep - Iane
Itumuta District - Gagaj Osaeas

* Chairman ta na 'on faeag ne 'ua'ua'aki ma haipoaga 'ereko 'is ha'umea 'e laloag ne fau fo'ou te'is.

* District Officer a'sok rotut ma katmat sin tauna' ta.

MUMUA NE TE NE HAIFAEGAG SIN:

Rotuma High School Board members se fan te'is.

Noatau - Rupeti Mani
Oinafa - Hiagi Aisea
Itutiu - Tomasi 'Aisake
Malhaha - Ramisese Henre

Juju - Sauhili Mose
Pepjei - 'Ana Rorovike
Itumuta - Kauata Jimione

Chairman ne Rotuma High School Board ta 'e fau te'is mou tape'ma se
Gagaj Fatafes.

DEVELOPMENT PROJECT:

'Ereko garue ne mou se Development Projects ne sal ufa mou se
Chairman ta ma District Officer la mua'ak sin game ta.

Ti' ne moneet ne 'esao'ak se projects haitauag ma \$ 100,000.

Kop ma sal uaf ne po haiasoag te'is:

Kalvaka Feeder Road	\$10,000
Noatau	\$10,000
Oinafa	\$10,000
Malhaha	\$10,000
Juju	\$10,000
Haga	\$10,000
Tuakoi	\$10,000
Saolei	\$10,000
Pepjei	\$10,000
Itumuta	\$10,000
	\$100,000

District Officer rak'ak ne materials ne mou se a'leleilag ne sal ufa ba'umea.

Far'ak tape'ma se itu'u la naam se ofes 'on pure av het ne iris a'hae la kamata la se fep se ran liam ta 23/01/04.

District Officer far'ak tape'ma la figalelei ka materials kal pora la 'esao'ak se ta te hoi'akit.

District Officer rak'ak tape'ma materials ne la repair RHS Staff Quarters ha'umea, tape'ma se materials ne la a'vahia Computer Lab ta. Mou se Rotuma High School Board la re puer sin.

District Officer far'ak kepoi ka 1/3 ne Projects ne mou se itu'u se Y/2003 po vahia ma figalelei ma ho'af se ofes ta.

Kautauna'iag ta na 'oris 'ua'ua'aki se Disrict Officer 'oreko garue te'is ne ia po ma a'sok 'e 'atmot te'is.

HANHAP NE 'AHAI

Kop ma MV Natokalau la suim 'e 13/01/04 la hoa'kia 'os la'riri' rako ma famor ne la ho' se garue. A'tau'ak tape'ma la Cagi-ma-Ba la leum 'e gasav mumua ne February.

Chairman ta rak'ak ne 'ereko 'is ba'umea 'e fan fo'ou te'ls ma faksorak la famori la togla laesin ne nonoj la tog!.

Ao mane'a la pa 'e ran 17/01/04.

Chairman ta rak'ak se kautauna'iag ta ne 'amnak hoi'akit 'e 'i la mamasan 'os Bus fo'ou ta.

Gagaj Maraf sur'akim raksa' ne 'os sala ma kopoi ka PWD ta kal vahia ma na se itu'u la a'sokoa garue te'is. Mou se District Officer la haifaegag ma ia ne pure.

ROGROG 'ON DOCTOR AM 'ATALIFO:

Dr. Ane Atalifo rak'ak fak garue ne ia la vae ut se Suva ma ia taria ia ne la tog'akia ia.

Gagaj Kausiriaf na faeag ne 'ua'ua'aki ma hainoag fak hanua se 'os Doctor Atalifo ma rak'ak tape'ma ne Doctor fo'ou ta mou se Sumasafu Manueli.

Sur'akim se Tauna' ta Tieri Viliame la rak garue 'e Ofes te'is a'ti' se Computer.

Tausie Ravai sur'akim la a'u'ua sio 'on garue ta. Tauna' ta a'sok.

Gagaj Fatales 'ua'ua'ak Kautauna'iag ta ma faksor tape'ma 'ereko garue 'ole Tausie.

Chairman ta faksor'ak se Mata 'oreko garue ne mou se Land Commission la osos la kamat 'e February 'e Oinafa.

Raem ne famori kat rue ra sin la haifaegag 'ereko 'oris hanua ma 'ese tape'ma.

Sur'akim tape'ma la susu ne mou se hanua la Gagaj ne hanua la haiasoag ma re puer sin ka la ta'ia 'e ho'a se matanitu la re puer sin.

Kat 'es te ma'oi ra la haifaegag ma Tauna' ta a'vah 'e 11:51 am.

Hugag'esea ma Haihanisiga la 'ut ma kikia se mua.